Porto opłacono ryczałtem

Ч. 15 (450). Неділя, дня 8. квітня 1928. Рік X.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год 1½–2½.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

Правно-державна заява.

На засіданню польського сойму, в четвер, дня 29. березня, голова „Українського соймового клюбу“, посол Др Дмитро Левицький, в імени українського народу під Польщею зложив отсю правно-державну заяву:

Вступаючи до польських законодатних установ як представники цеї частини великого українського народу, яка опинилася в межах Річипосполитої польської, заявляємо з цеї трибуни перед цілим світом: Український нарід в Польщі живе в числі поверх 6 міл. душ компактною масою як подавляюча і безсумнівна більшість у Сх. Галичині враз із Лемківщиною, на Холмщині, Підляші, Поліссі та Волині, займаючи на південно-східній і східній полосі польської держави величезну і суцільну територію кругло 200 тис. квадратових кільометрів землі. Землі ці безпосередньо лучаться з дальшою суцільною національною українською територією, на сході, з Придніпрянською Україною, на півдні та південному-сході з Закарпаттям, Буковиною і Бесарабією, творячи її нерозривну складову частину. Український нарід є споконвічним автохтоном цих земель. Землі ці в історичній минувшині входили до Київської Держави, творили самостійну Галицько-Володимирську Державу, з часом як частина належали до держави створеної гетьманом усієї України Богданом Хмельницьким, а під чужим пануванням (литовським, польським, австрійським і російським) ніколи не втратили своєї національної окремішности і не зреклися стремлінь до державної незалежности.

Навязуючи до своїх непогаснутих історичних традицій, спираючись на переважаючім українськім характері всіх земель і здійснюючи святе право кожної нації на самоозначення, український нарід на всіх своїх етноґрафічних землях здійснив у недавньому минулому свій заповітний національний ідеал державної незалежности: а) четвертим універсалом Української Центральної Ради в Київі з дня 22. січня 1918. проголошуючи Українську Народню Республику на українських землях бувшої російської займанщини; б) законом Української Національної Ради у Львові з дня 19. жовтня 1918., покликуючим до життя Українську Державу на українських землях б. австро-уг. монархії (Сх. Галичина, Буковина та Закарпаття) і на кінець в) актом з 22. січня 1919 р. проголошуючим в Київі сполуку обох українських державних одиниць в одну Соборну, Незалежну та Суверенну Українську Народню Республику.

В обороні цеї своєї Держави перед нападом Росії, Польщі та Румунії в рр. 1918–20 український нарід пролив море крови та зложив гекатомби жертв найкращих своїх героїв, що впали на полях битв, або згинули смертю мучеників у таборах полонених.

Згадуючи з найбільшою гордістю цей героїчний період нашої недавньої історичної хвилі, схиляємо в найглибшій пошані голови перед тінями наших національних героїв і вірні їх святим заповітам, урочисто заявляємо, що **найвищим, святим і непорушним ідеалом нашим є: Незалежна, Суверенна і Соборна Українська Національна Держава на всій українській території.**

Тому то всі міжнародні акти, якими споконвічні частини української землі, — Сх. Галичина з Лемківщиною, Землі Холмщини, Волині, Підляша та Полісся, — **признано Польщі, а саме: мировий договір у Ризі з 18 березня 1921 р. і рішення Конференції Амбасадорів у Парижі з 14 березня 1923 р., які то акти насилують право українського народу на самоозначення, уважаємо де юре неправосильними. А вступаючи до цих законодатних палат, будемо і тут змагати до здійснення найвищого права української нації.**

Займаючи зокрема становище до внесеної бюджетової провізорії, заявляємо, що будемо голосувати у звязку із загальним нашим становищем проти внесеного бюджетового законопроекту.

НОВИЙ ЗАКОН БУДІВЕЛЬНИЙ.

Від 5. березня обовязує в Польщі новий закон будівельний, який зміняє дотеперішні приписи. Найважніщі постанови цего закона є такі:

По селах нові будинки можна ставляти в віддаленню що найменче півшеста метра (5½ м.) від прилюдної (публичної) дороги; огородженнє (пліт, паркан, мур) в віддаленню 75 цм. від дороги.

Закон робить ріжницю між будинками витревалими на огонь (стіни муровані і дах критий бляхою або папою), а будинками, які не є витревалі на огонь (стіни деревляні, тинковані, дах критий соломою або ґонтами). Отже будинки невитревалі на вогонь мусять бути віддалені найменше 6 метрів від сусідської границі (межі) Огнетревалі будинки, які мають від сторони сусідської границі двері, мусять бути віддалені від сусідської границі що найменче 4 м. Огнетревалі будинки, які не мають від сторони сусідської границі дверей, мають бути віддалені від границі найменче 3 м. Це відноситься до старих осель. Але коли закладається нова оселя, то віддаленнє всіх огнетревалих будинків повинно виносити 15 м. від границі сусідів і від середини дороги.

Найменче віддаленнє межи звичайними будинками витревалими або невитривалими на вогонь виносить 12 м. Але будинки без стін, призначені до переховування сіна, соломи і инших матеріялів легко запальних, мусять бути віддалені від инших на 30 метрів. Так само мусять бути віддалені будинки неогнетревалі, які є призначені на кузні, вуджарні і тд.

Що тичиться неогнетревалого покриття дахів (солома, ґонти), то в громадах, де ще тепер вільно було покривати дахи соломою, ґонтами і тд. воєвода на внесок повітового виділу може заборонити покривання дахів матеріялами, які не є огнетревалі.

При направах неогнетревалих будинків, коли ці будинки не мають віддалення, приписаного новим законом, муситься уживати лиш таких матеріялів, які є огнетревалі. Приклад: Коли старий будинок соломою критий є віддалений менше як 12 метрів від другого будинку, то як даємо новий дах цему будинкови, то вже не з соломи, але з бляхи або иншого матеріялу, витревалого на вогонь.

Кождий огнетревалий будинок може бути ставлений на фундаментах, причім фундаментах, мають бути ізольовані папою і смолою, щоби не перепускали до стін вогкість з землі.

Хати, призначені на мешкання для людий, мусять бути високі найменче на 2½ м., числячи від підлоги до стелі. Підлога в мешканнях мусить бути піднесена о 40 цм. понад поверхню землі. Вікна мусять мати люфтики, щоб можна було хату провітрювати. Поверхня вікон повинна виносити що найменше десяту часть поверхні підлоги. Наприклад: Коли підлога має 6 метрів квадр. поверхні, то вікно мусить мати поверхню 60 цм. квадр.

Студню можна копати в віддаленню що найменче 5 м. від границі сусіда, а 10 м. в віддаленню від обори, стайні, гноївки, виходка і т. п. Тільки спільні студні можуть бути на сусідській границі. Студні мусять бути забезпечені перед занечищуваннем.

На кождім обійстю, де є мешкальний дім має бути виходок, а яма виходку повинна бути на зовні будинку і постійно накрита. Виходки і гноївки повинні бути уладжені в віддаленню 10 м. від студні, 2 м. від границь сусіда, 5 м. від прилюдної дороги. Відпроваджуваннє нечистостей на дорогу або до придорожних ровів є заборонене. (На це треба уважати, бо вже тепер за це накладають кари). Дозвіл на будову і перебудову дає громадський уряд, який також веде нагляд над всіми будинками.

Наші селяни, заким зачнуть щось будувати, повинні докладно познайомитися з цим законом, щоб опісля не мати неприємности, а то і судових процесів з сусідами.

Боротьба за принципи чи особи?

Від Редакції: Роля „Нової Зорі“ в перемиській справі звісна. Ця справа була основно обговорювана в часі епископського конґресу у Львові. І тоді наймиродайніщі чинники висловили бажаннє, щоб перемиську справу зовсім зняти зі шпальт „Н. Зорі“ і „Укр. Гол.“ Дійшло до того, що „Н. Зоря“ вже зложений артикул проти Перемишля мусіла зняти з машини друкарської. До нашої Редакції звернулись ті чинники через посередника, щоб ми справу також припинили. На це ми відповіли, що ту цілу полеміку викликала „Нова Зоря“ з „Катол. Проводом“, але коли цего вимагають наймиродайніщі чинники і коли „Н. Зоря“ їм підчиняється, то ми здіймаємо також полеміку зі шпальт. Одначе висловили ми сумніви, чи „Н. Зоря“ видержить. І ми мали рацію. В часі виборчої акції „Н. Зоря“ знов видвигнула перемиську справу і то нераз і не два, атакуючи передовсім Др Загайкевича і радн. Гамчикевича. Наша Редакція, звязана приреченнем, не хотіла допустити до голосу навіть атакованих. Чому? Бо старались ми о звільненнє нас від приречення, щоби ніхто не міг закинути, що ми приреченнє зломили. Одержавши це звільненнє допустили ми до голосу одного дописувача в ч. 13, а нині даємо голос иншому дописувачеви.

Вже третій рік працює у Львові „українська християнська орґанізація“, вже третій рік виходить її орґан „Нова Зоря“.

Християнська орґанізація... Чи може бути орґанізація симпатичнійша й потрібнійша серед нашої суспільности? Від десяток літ підкопує у нас віру, мораль і церкву радикалізм і соціялізм, від часу всесвітньої війни ґанґренує наш народ бациль комунізму й громадянського анархізму, по цілому краю шириться сектанство, над дальшим роздвоєннєм народніх мас заходиться запопадливо і штучно насаджуване варшавське православє, а протиакції майже ніякої. Чиж не прегарне поле для діяльности християнській орґанізації? Чиж не обовязком її оборонювати принципи християнської моралі, захищати основи християнської церкви?

Такого завдання й дожидали деякі невтаємничені люде від нової орґанізації. Вони вірили, що основникам „Нової Зорі“ лежить справді на серці добро християнської віри й церкви. Та як болючо вони завелися! Виявилося, що і ця орґанізація і її преса мають зовсім інші цілі на оці, цілі чисто особисті. „Нова Зоря“ це ніщо іншого, як **особистий орґан станиславівського та перемиського епископів.**

Найяркійше відкрила „Нова Зоря“ своє властиве призначення в голосній перемиській справі, в справі, яка викликала цілу, як на наші відносини, літературу, в справі яка не затихла в „Новій Зорі“ і в часі останніх виборів.

У чому суть річи?

Українське громадянство Перемишля ввійшло в конфлікт із своїм епископом. Дійшло навіть до жалоби на епископа в Рим. Кінець конфлікту відомий. Рим не розглянувши навіть жалоби, не перевівши ніякого слідства, жалобу відкинув, епископа виправдав, громадян, що підписали жалобу, відправив з нічим, ще й образливо заговорив про них.

А треба тямити, що всі громадяне, які знайшлися в спорі з епископом, це люди, яким добро церкви лежить на серці; треба тямити, що ті громадяне не виступили проти епископа як такого, що вони епископський авторитет цінять високо; треба знати, що вони виступили в обороні старинних прав своєї церкви, які протизаконно потоптано, а тільки додатково долучили деякі приміри нетакту.

З другого боку треба собі усвідомити, що преці кождому вільно вносити перед Рим жалобу на свого епископа. Внесення жалоби на епископа це ще не доказ ворожого настрою до церкви і за це не можна нікому робити ніяких закидів. А тимчасом як поставилася „Нова Зоря“ до тої справи? Замість щоби річево доказати невинність епископа, вона різко, брутально осудила авторів жалоби за сам факт жалоби, вона відсудила їх від чести й доброго імени.

„Нова Зоря“ підносить за єдно, що жалоба була несправедлива, що в ній закидувалося епископови неправдиві речі. Поминаємо вже факт, що жалобу підписали не діти, але зрілі громадяне, (між ними визначні судді й адвокати, загалом визначні правники), — але як загалом можна говорити про несправедливість жалоби, коли не переведено ніякого слідства, коли нікого з підписаних не переслухано!

Та для „Нової Зорі“ вистарчає вже, що обжалованим був епископ Коциловський, щоби жалобу назвати несправедливою.

Чи так поступає преса, якій йде про предметову правду, якій на серці добро Христової справи?

Та на цьому ще не кінець цілої комедії. Властиві інспіратори „Нової Зорі“ не обмежилися тільки на самій „Новій Зорі“. Вони втягнули до тої акції ще й свої урядові пресові орґани, які однозгідно кинули анатему на часопис, який станув по стороні перемиської громади. Вони були на стільки нахабні, що навіть Митрополита стероризували й приневолили його мабуть товариськими зглядами приєднатися до їх анатемізуючої акції.

І вийшов скандал! Досі не удостоївся окремого й виразного офіціяльного осуду ані оден навіть явно комуністичний часопис, але за те осуджено часопис, що стоїть явно на християнському ґрунті, що завжди пропаґує між нашим народом чистий християнський світогляд, а осуджено тільки тому, що той часопис посмів станути по стороні перемиської громади, що посмів виступити проти особи епископа.

Ясно отже як долоні, що ціле УХО зі своєю пресою це ніяка справжня християнська преса, а звичайна собі часописна консорція, якої ціль не оборона принципів, не оборона Христової церкви, християнської ідеольоґії, не оборона інституції епископату, а оборона приватних осіб еп. Хомишина і еп. Коциловського.

І подумати, що на таку приватну орґанізацію, що на таку приватну пресу ідуть десятки тисяч золотих з епархіяльних фондів, ідуть гроші, призначені в першій мірі на удержаннє духовенства, а опісля на загальні церковні цілі. — о. Петро.

„Просвітянський Дім“ в Перемишлі.

Для скріплення і тим ліпшого унаглядненя українського життя на зовні потрібна є в Перемишлі будівля, яка зосередничалаби в собі усе те, що під сю пору для піддержання українського духа в Перемишлі і для надання місту і повітові українського вигляду необхідно є потрібне. До певної міри таками ссередками українства в Перемишлі є тепер будівлі „Нар. Дому“ і „Віри“, у яких від довгих рядів літ містяться ті установи, що перед чвертьстоліттям або і давнійше являлись конечно потрібними, та для заспокоєння тодішніх національних потреб видавались подекуди вже вистарчаючими. На нинішні часи це вже ніяк не вистарчає, і воно прямо соромно робиться Українцеві, наколи подумає, що поза вулицею Костюшка українське життя в Перемишлі так, якби зусім не істнувало.

В такій будівлі належалоби ось що примістити:

1. Філію „Просвіти“, „Рідну Школу“, „Просвіту“ (як касинове товариство) і евентуально инші просвітні установи, якіби ще повстали.

2. Велику українську бібліотеку з читальнею для цілого повіта. Ця бібліотека повиннаби мати свої філіяльні відділи по селах, а її завданням булоби дбати про це, щоби українська книжка доходила до найдальших закутин, де мешкають Українці.

3. Реміснячу школу з фаховими вчителями і добре випосаженими робітнями, так, щоби з тої школи виходили дужі фахівці, що видержалиби конкуренцію з польськими та жидівськими підприємцями і ремісниками.

4. Реміснячу бурсу принайменче на пятьдесять хлопців, а оскількиби лише далось, то і таку саму бурсу для дівчат.

5. Школу для неграмотних і людовий університет, ведений по заграничним зразкам.

6. Мешканнє для українських служниць, які в місті глядають служби і скитаються по ріжних норах, поміж тзв. факторками, що часто є торговельниками живого товару. До тепер українські служниці по більших містах масово пропадали для нашої нації, улягаючи винародовленню, саме тому, бо не мають для себе в містах відповідньої точки опертя, особливо в часі, коли остають без служби. Такий захист для служниць під зичливою кермою СС. Служебниць віддавби і служницям і нації вельми цінні услуги.

7. На разі невеличку, безплатну лічницю для доходячих хорих.

8. Середньої величини салю на збори, відчити, сходини, забави, весілля і тд.

9. Українську реставрацію для селян, що з повіта що днини прибувають до міста і до тепер без потреби своїми грішми напихають кишені людям нам незичливим.

10. Українські склепи. Кількож то маємо Українців, що мають відповідний капітал і радіби заснувати свій склеп, та не годні, бо брак льокалів! Щойно тоді можнаби приступити до здійснення клича „Свій до свого“!

11. Українську масарню, цукорню, або щойнше.

На здвигнення такої будівлі безперечно потрібні є гроші, і то великі суми. Здавалобися, що о цю трудність розібється усяке змаганнє у тому напрямі, бож відомо, що ми в гроші не багаті. Та у дійсности воно так не є. Двигнення такої будівлі, якнебудь на око майже не можливе, у дійсности є річчю дуже легкою до переведення, наколи лише український загал схоче цю річ від серця поперти. Бо ось рахунок:

Є у нас у повіті малощо не 100.000. Наколиб кождий Українець і кожда Українка в повіті річно на сю ціль зложили смішно малу суму 1 зл., то тягом яких трьох літ будівля з усім внутрішнім уладженням булаби готова може навіть і без сотика довгу! Правда, що чимало людий в повіті (вчисляючи у се вже і немовлята) не дасть на сю ціль нічого, але кількож маємо в повіті таких, що дуже радо дадуть на сю ціль і за себе і за пятнайцятьох ин-

ших! Впрочім ця сума одного золотого моглаби бути вплаченою довільними ратами, навіть і по пять сотиків.

При відповідньому освідомленні народа про вагу справи річ ця цілком можлива до здійснення. Найкраще, якби тою справою занялась Філія „Просвіти“, орґанізуючи в повіті акцію на річ двигнення „Просвітянського Дому“. Можнаби в Укр. Щадниці установити конто і оповістити загалові, на яке число книжочки щадничої належить складати чи слати датки, в кождому селі можнаби визначити відповідних людий до збирання датків, якіби їх в можливо найкоротшому часі відсилали до Укр. Щадниці в Перемишлі, а що два тижні можнаби в невеличкому додатку до У. Г. оповіщувати виказ жертводавців і датків, так, що кождий жертводавець мавби сю певність, що його гроші пішли на властиву ціль і не застрягли ніде по дорозі.

Це річ певна, що без жертв на народні цілі не осягнемо нічого. У тому случаю жертв вимагається мінімальних. Оден золотий річно на двигнення Просвітянського Дому в Перемишлі може дати навіть і найбільший нуждар, а хосен такої будівлі для народньої справи прямо необчислимий! Тому з нагоди загальних зборів перемиської Філії „Просвіти“ піддаю сю гадку членам Товариства під розвагу і почувавбися вельми щасливим, наколиб вже внедовзі уявнилась якась охота до підняття роботи в напрямі здійснення тої думки.

Роман Гамчикевич.

Дописи.

Ностева, пов. Перемишль. Наше село лежить в найдальшій західній закутині перемиського повіту і є окружене довкола польськими селами. Тай в нашім селі живе майже 40% Поляків. Помимо цего Українці нашого села держаться твердо, бо яка аґітація і погрози були проти листи ч. 18, а ми таки не далися захитати. Правда, є в нас і хруні, а оден з них така погань, що за пачку тютюну розносив картки польські і намовляв наших людей, щоби голосували на чужу листу. А треба знати, що перед виборами між нами не було партій, всі ми стояли при Обєднанню, аж в часі виборів аґітатори зробили в нас роздор. Через те одні пішли за 1-кою, другі за 22-кою, треті за 10-кою. Але більша частина лишилась при Обєднанню і на ч. 18 впало 171 гол., на ч. 22 — 80 гол., а 54 українські голоси впало на польські листи. До цего причинився наш парох о. Городецький, завзятий русофіл. Він дуже ненавидить Українців і всюди, де лишень має спосібність обчернює наше Обєднанне, бо замісць відчитати нам лист кандидата о. Мариновича, то сховав його, а в церкві д. 4/3 на раннім богослуженню взивав парохіян, щоби уважали, на яку листу віддати свої голоси — не на жидів, бо в Обєднанню самі жиди, а в захристії аґітував за 20-кою, „а як не хочете на 20-ку, то на 22, а борони Боже на Обєднанне“. Дня 11|3 прийшов о. парох до громадської канцелярії в Бахори (він там мешкає) і почав хвалити Поляків, а обчернювати Обєднанне, кажучи, що там самі жиди, котрі великі гроші зложили на аґітацію Обєднання. Далі казав, що тут жадної України нема, тут старорусини такі, як він. Поляки тепер дуже тим тішаться і докучають нашим парохіянам: „co wyście na żydów głosowali?“, а наші неосвідомлені люди нарікають на свідомих селян, що радили їм голосувати на 18-ку. Але наш парох вміє очернювати Обєднанне, до того має здібність і силу, а до школи як катехит не загляне, щоби навчати дітей молитов і катехізму. Тому наші діти ходять самопас, де кому подобається, а матечкі-законниці водять дітей до костела і тому переходять на польське. А є в нашім селі Читальня, але парох до неї не заходить, а тільки ворогує і насміхається, кажучи, що „там нема нічо, тільки гаразд і гаразд“. Церква за господарки пароха зубожіла, що аж жаль подивиться на неї. Ми вже доносили до Консисторії три рази. На жаль, Консисторія в те не входить. — А тепер по виборах маємо свіжий клопіт зі сторони Поляків. А саме на другім селі, в Бахурци є польська парохія, де і Поляки з нашого села належать. В Бахурци, є каса, давніще Райфайзена, а тепер Стефчика, котру то касу провадить польський ксьондз. До тої каси ходять наші люди пожичати грошей. А до управи каси належить з нашого села Томаш Ґалій і хто хоче позичити грошей в тій касі, то мусить просити Ґалія, щоби він ухвалив, бо інакше не дістане. А він замісць ухвалити, давай лаяти: gdzieś głosował, na 18-kę, idź tam po pieniędzy, a nie do naszej kasy“... і тд. Ах то прийде до ксьондза, то він також лає. І так прийшла до него бідна жінка Софія Урбаняк пожичити грошей, а він її зараз: „a gdzieście głosowali, na 18-kę, to niech wam tam pożyczą; a dlaczego wy swoje dzieci dajecie do krztu do cerkwi, a nie do kościoła“. Прийшла друга жінка Катерина Кавяк, а він її то саме: „głosowaliście na Rusinów, to idźcie do ruskiej kasy, niech wam tam pożyczą“. Коли прийшов Іван Татарин зі свідком, а ксьондз питає: „co wy chcecie?“ Той просив о гроші. А другого питає: „a wy po co?“ А той відповів, що прийшов як свідок. Ксьондз відповів: „idzcie świadczyć do waszej kasy, a nie tu“. Так діється у нас по виборах.. Подаємо до відома всім, в яких гараздах ми жиємо. Просимо світлу Консисторію, щоби вглянула в справу нашого пароха. Апелюємо до посольського клюбу, щоб справу каси Райфайзена порушили де треба, бо це каса заложена для нас також і на наших податках вона опирається. (підписи селян).

(Від Редакції: Подаємо ті дві дописи до осуду наших духовних властей, і зазначуємо, що коли бажають переслухати людей, ми їм вкажемо імена. Сумні гороскопи для нашого народа і для нашої церкви! До цеї справи ще вернемо, бо такі дописи множаться і ми мусимо їх освітлити з ширшого становища. На жаль, аж по святах вернемо до цеї справи. Але наше духовенство, як-що не бажає собі, щоб сельроби захопили наше село, хай само орґанізує оборону і витинає сельробівського рака між духовенством).

Колодно, пов. Жовква. Ніколи про наше село не було згадки в часописах, бо ніколи не було чим повеличатися перед світом, а самі темні сторони з життя громадян подавати до прилюдної відомости не є інтересне і доцільне. Але годі довше мовчати. В нашім селі є більшість латинників. До війни почувалися вони „Русинами“, але по війні стали Поляками. Над їх матеріяльним, моральним добром, над політичним освідомленнєм працює усильно місцевий лат. парох, двір, школа, захоронка, зверхність громадська і доохрестна Польонія. Мають вони свій „дом польські“, касу позичкову, споживчу кооперативу, спілкову молочарню, орхестру, сторожу огневу, всі ті установи розвиваються гарно, а людність лат. обр. чисельно зростає і економічно скріпляється. За се Українці, числом понад 700 душ, не мають нікого, хтоби ними заопікувався, без проводу, полишені собі самим, тратять національну свідомість, або переходять до сельробів. Парох о. К., за час свого 30 літного побуту в тій громаді, нічо не зділав на просвітнім і економічнім поли в користь своєї пастви. Перед війною заложив він „русскую читальню“, де його парохіяни набирали іно ненависти і погорди до всього, що своє, рідне, і де давалися туманити, що вони „русскіє“, тепер навіть такої читальні нема і вівці духовні дичіють, денаціоналізуються, віддані ворожим струям на поталу. Гурток ідейнійших селян рішив заложити з початком року читальню „Просвіти“, щоби при єї помочи освідомлятись, просвіщатись. Вже статути були затверджені і парох згодився, щоби читальня примістилася в церковнім домі, та парох пригадав собі, що він є „істинно русскій“, і перед самими виборами сказав в церкві: „Читальні у нас не буде“! — „Я тримаюся старої партії, я ваш пастир, а ви мої вівці, ви повинні при виборах іти за мною“. Аґітація доповнила, чого о. парох не хотів, чи стидався ще доповісти. Послушні, темні вівці пішли за своїм пастирем і поділили свої голоси між 20-ку і 19-ку; 18-ка дістала ледви 21 гол., а другим разом 25! Таку шкідну для народньої справи діяльність душпастиря належить публично наклеймити. Отченьку! єсли хочете завести свої вівці до Москви, то знайте, що всі вони застрягнуть між сельробами, доказом сего теперішні вибори. Жовківщина, колись кріпость кацапщини, днесь завдяки кацапам і неробству священиків Українців, перебула політичну метаморфозу і дала в цілім окрузі найбільше голосів сельробам. В цілім нашім повіті староство перед виборами робило великий натиск на війтів, щоби старалися як найбільше голосів придбати одинці. Сам староста на сесії війтів представляв листу ч. 1 яко листу правительственну марш. Пілсудського, на яку всі льояльні горожане голосувати повинні. Заголюкані наші війти всюди пхали виборцям картки з одинкою. Війт з Колодна Тома Конарський, Поляк, мав відвагу спротивитися старосту, не допустив, щоби в К. відбулося віче за одинкою і заявив аґентам одинки, що вона ані одного голоса в К. не дістане. І що сталося? В два дни опісля приїхав урядник зі староства і люстратор повітовий і Т. Конарського усунули з війтівства, а в суботу перед першими виборами прийшли до нього два постерункові, відібрали акта урядові, печатку громадську і передали се заступникови війта. Зараз в неділю одинка дістала около 500 голосів. За таку провину усунено в жовківськім повіті трех війтів і се називаєся „вільні вибори“.

З Польщі і про Польщу

Нововибраний польський сойм і сенат розпочали свої сесії д. 27. березня. Отворення сойму доконав премієр Пілсудський. Але коли він явився в салі, повстали крики: „Геть з фашистівським урядом Пілсудського! Геть з фашизмом! Ґеть з терором! Увільнити політичних вязнів! Ганьба!“ На ці крики премієр Пілсудський сказав: „Панове, вас викинуть зі салі“. Коли крики далі тревали, міністер Складковський припровадив до соймової салі 15 узброєних в карабіни поліціянтів і вони заарештували послів, що кричали, відвели їх до поліційного уряду і випустили аж по відкриттю сойму. Коли утихомирилось, премієр Пілсудський отворив сойм, відчитавши відручне письмо президента держави. Опісля найстарший віком посол Бойко обняв провід і відібрав присягу від послів. По присязі вибрано маршалком сойму посла Дашинського. Цей вибір дуже розгнівав премієра Пілсудського, бо він хотів, щоб маршалком став теперішний віцепремієр Бартель. Тому і доля сойму непевна, бо може він бути розвязаний. На другий день вибрано 5 віцемаршалків сойму і 5 секретарів. З Українців вибрано віцемаршалком перемиського посла Др. В. Загайкевича, а секретарем тернопільського посла Др Ладику. — В подібний спосіб, але спокійно, відбулось відкриттє сенату. Вибрано теж маршалка і трьох віцемаршалків. З Українців віцемаршалком став сенатор М. Галущинський.

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИКИ видали новий закон супружий, який не признає церковного слюбу, а новоженці зголошуються в большевицькім уряді, де їх записують в книги як супруже і це є слюбом. Так заключене супруже може кождої хвилі розвестися. Дійшло до того, що на 5 слюбів є тепер в большевицькій Росії і на Україні 4 розводи. Так пишуть про це самі урядові московські ґазети. Коли так далі піде, то до року буде в большевії стільки розводів, скільки подруж. Большевики кажуть, що то все є поступ. Річ ясна, що такий „поступ“ з розводами іде по містах, де большевики не признають ніяких моральних звязків, ніякої етики, ніякого контракту, ніяких зобовязань, лише жиють як худоба всуміш. Зате на селах, де ще залишилося трохи почуття етики і моралі, скількість розводів єсть меньша, бо виносять 2—3 на пять. Большевики цілком не дбають про те, щоби тому лихови якось зарадити; вони потішаються тим, що „якось то буде“. А притім признають отверто, що вони роблять все, що можливе, щоби „увільнити своїх горо-

СИЛЬВЕСТЕР КАЛИНЕЦЬ.

РОЗБІЙНИК ВАРАВВА.

(Леґенда.)

Коли Варавву випустили з тюрми, він радіючи свободою, опинився в горах пустині. Там відітхнув, а під вечір підійшов близь дороги, укрився за невеличку скалу, а коли надійшов подорожний, убив його, а гроші, одежу і все, що було при ньому, заграбив відтак утік в инше місце.

На другому місці повторив те саме. Від тоді як увільнили Варавву, близь Єрусалиму, мало не щоднини стрічали при дорозі убитого чоловіка. А люди говорили суддям:

— То учинки Варавви, ви його випустили з тюрми, а він дальше убиває людей!

А на то судді відповіли:

— Ви самі того бажали, бо преці нь ви кричали, щоби випустити вам Варавву!

По якімсь часі вже було забагато і суддям слухати нарікань людей, післали військо в погоню за ним. Одначе зловити Варавву не було так легко, бо не сидів він на одному місці, тільки кожного дня переходив він з одного місця на друге.

Раз під вечір Варавва стрінув подорожнього, котрий ніс щось в торбині і гукнув диким голосом.

— Стій!

Подорожний став, що дуже Варавву здувувало, бо звичайно подорожні, як стрінулись з розбійником, утікали, або кричали, взиваючи помочі, або падали на коліна перед розбишакою і прохали о життя.

— Чого тобі треба від мене? — запитав спокійно подорожний.

— А що ти маєш в торбині?

— Рибу!

— Давай сюди, бо я голодний!

Подорожний поклав на землю торбу і сказав:

— Бери собі, я тобі не бороню, тільки що то риба сира; як будеш їсти? От возьми і спечи її!

Варава цікаво поглянув на нього здивуваний.

— А гроші маєш? — спитав дальше Варавва.

— Є і гроші, а скільки тобі треба?

— Давай всі! — гукнув Варавва.

Подорожний здвиг плечима і сказав: — Та бери і всі, коли тобі треба! — І подав йому мошонку з срібняками.

— Тепер здіймай свою одежу, бо тут холодно, а я, бачиш, не маю жадної! — сказав Варавва.

— На маєш її! — сказав подорожний — і здіймив зі себе верхну одежу і віддав Варавві. — А може ще і сорочку дати тобі? — запитав дальше подорожний. Варавва взяв і сорочку, убрався, а подорожного віставив голого. Віддак каже до голого подорожного:

— Тепер я тебе повинен убити!

— А то за що? — запитав подорожний.

— А за то, щоби нікому не сказав, що ти бачив мене. Отже тут життя твоє почислене!

— Мойого життя ніхто не почислить, воно не має кінця!

— Як то не має? Я сейчас тобі його відберу!

— Ти відбереш мені тіло, гроші, одежу, сорочку, але життя ні, бо душа жиє вічно! — сказав подорожний і показав в гору на сине небо.

Варавва глянув на небо і сказав:

— Там нема нічого!

— О, хтось є! — відповів подорожний.

— Нічого! — гукнув другий раз Варавва, приглядаючись облакам.

— А там за тою горою, Єрусалим, доми, двори, церкви, люде, тільки ми тут нічого не бачимо.

Варавва розсердився.

— Досить! не говори таких дурниць, бо не знаєш, з ким ти говориш! А коли-би ти знав, то ти з жаху остовпів-би. Я вже був в такій тюрмі, що ніколи не мав надії висвободитись з неї. Мене мали розпяти на хресті, та замість мене, розпяли одного невинного чоловіка з Назарета. Моє імя Варавва! А ти що за один?

— Я друг Того, що розпяли замість тебе!

Варавва нахмурився і відступив.

— Ти друг Того з Назарету? — запитав іще раз здивовано: — коли так, то бігай швидко, я тебе пускаю живого!

Подорожний спокійно відійшов, а Варавва лишився в глибокій задумі. — Гм, так іще зі мною ніхто не говорив!

Кілька днів пізніще Варавва убив єрусалимського купця, а зі зрабованими грішми того купця задумав пійти в Єрусалим, щоби погуляти. Купив собі нову гарну одежу, перебрався і ходив собі спокійно по вулицях Єрусалиму. Нараз почув він крик і плач біля брами міста. На дорозі найшли тіло убитого купця і принесли в Єрусалим. В тій хвилині почув він в товпі народа убитого: — Варавва тут, Варавва в Єрусалимі, його бачив один зі сторожів, котрий сторожив його, коли сидів в тюрмі! Сейчас замкнуть всі ворота Єрусалиму і зачнуть шукати Варавву.

Налякався Варавва і кинувся утікати вулицями міста. Нараз стрінувся з тим подорожним, котрого перед днином ограбив, а не убив.

— Варавво, то ти? кликнув той чоловік.

Варавва упав перед ним на коліна і став молити його:

— Твого друга розпяли замісць мене — отже убий мене ти відразу, без ніяких мук. Бо боюсь попасти другий раз в руки суддів. Вони тепер злі, прибють мене до хреста, і я буду мучитись цілу неділю. Ліпше буде, як ти мене убєш.

А чоловік відповів:

— Ступай за мною скорше Варавво, а я тебе скрию так, що ніхто тебе не знайде!

Чоловік привів Варавву в свій дім і скрив його в підземелля.

Там дрожачи з страху, Варавва пересидів три дни. Господар дому приносив йому їсти. На четвертий день господар дому відкрив підземелля і сказав:

— Виходи, Варавво, нагінка скінчилась і ворота міста відчинені знову!

Варавва похитав головою і відповів:

— Дякую тобі дуже. Так зі мною не обійшовся ще ніхто. На ось тобі гроші, котрі є в мене, бо дійсно я убив цего купця!

Почув це господар дому, тяжко, тяжко заплакав і відтрутив його руку з грішми.

Варавва налякався і вхопився за голову.

— О горе мені! Я убив твого кревняка! І ти тепер віддаш мене суддям!

Але господар відповів:

— Не бійся! Убитий тобою чоловік не був мені кревняком, я не знав його і навіть не бачив його!

— Коли так, то чомуж ти плачеш по чужім чоловіці?

— Тому, що кожний чоловік є мені брат! — сказав господар дому.

— І я? — запитав Варавва здивований: — ти сказав „кожний“. — І ти також плакавби, якби меме убили?

— Так, я плакав-би!

— Таж ти чужий чоловік! — сказав Варавва, і більше вони не говорили, а господар дому відпровадив його за браму міста.

І розійшлись.

Варавва пішов за місто, і таки того самого дня причаївся за камінь і ожидав подорожного, котрий саме ішов до нього. Коли подорожний був близько його, Варавва вхопив камінь і хотів кинути в го-

жан від всякого релігійного і духовного впливу“ і тому уважають, що звязь між подругами можна розірвати кождого часу, навіть без ніякої причини, прямо на домагання мужа або жінки. Тому не диво, що в Росії і на Україні розмножується з року на рік величезна скількість бездомних дітей, покинених родичами. Ті діти підростають, збираються у великі табуни, жиють дико як в комуні, нападають на міста і села, крадуть і розбивають все, що їм під руку попаде. Звичайно як в комуністичнім раю! Але вже і большевики помало приходять до переконання, що їх супружий закон є дурний та що він удержати ніяким способом не дасться. А саме свобода розводів довела до того, що чоловіки стали обдурювати жінок в той спосіб. Коли якомусь чоловікови подобається жінка і він хоче з нею полововійтися, то намовляє її, щоб вийшла за него. Дівчина чи жінка годиться, ідуть до урядника і „беруть слюб“. Коли чоловік по слюбі зійшовся полово з тою жінкою, то вона вже йому непотрібна, і він ще того самого дня або слідуючого іде до урядника і каже записати в книги, що він розвівся зі своєю жінкою. Таких випадків помножилось так богато, що большевики мусіли видати розпорядок, що хто розведеся до 3 днів по слюбі, то такого треба уважати злочинцем, який звів жінку і за це має він бути гостро караний. Ба, але це також дурне, бо він може таку жінку терпіти ще кілька днів і по тижні з нею розвестися. От до яких нісенітниць ведуть большевицькі закони і розпорядки.

В НІМЕЧЧИНІ назначено нові вибори до парляменту на день 20 мая. Вже розпочалась і аґітація. Але вона буде вестися не так, як у нас. В Німеччині кождий громадянин є свідомий і в часі тої аґітації звертається головно увагу на те, як найкраще служити своїй вітчині. Руїнницьку аґітацію ведуть там тільки німецькі большевики, але їх не багато, бо Німці не вірять в большевицьке спасення. Чому? Кождий Німець має повне довіре в свої власні сили і вірять глибоко у світлу будучність своєї вітчини. Він мало кричить, мало критикує, не лається взаїмно, не любить обіцювати, що цілому світови „рай на землі“ зробить, як це обіцюють московські большевики. Німець за те большевиків не любить, і не любить тих Німців, котрі хотілиби завести в Німеччині большевицький лад. Тому там большевиків хіба ті слухають, котрі не хотять нічо робити і роздумують над „світовою революцією“. Кождий Німець бажає, щоб німецький народ витревалостію і працею крок за кроком здобував свою передвоєнну силу і значіння. Тому аґітація виборча коло тої сили і значіння обертається.

ІТАЛІЯ уважає тепер найбільшим своїм ворогом Югославію. Тому увійшла в змову з всіми державами, які сусідують з Югославією, і підбурює їх проти Югославії. Але передовсім Мадярщина має ласку в Італії, бо вона є чи не найбезпечнійшим ворогом Югославії. Тому то Італія висилає потайки оружє Мадярщині, а останніми часами італійський диктатор Муссоліні явно заявив, що границі Мадярщини мусять бути змінені в її користь. Це сказав перед анґлійським льордом Ротермером. А що Мадярщину розпарцелювали три держави, Чехословаччина, Румунія і Югославія, то заходить питання, чиїм коштом думає Муссоліні поширити границі Югославії. З Чехословаччиною жиє Італія в приязни, Румунії аж 3 рази прирекла, що буде берегти її границі — отже виходить, що Італія бажає коштом Югославії поширити границі Мадярів. Але Югославія, знаючи, що Італія лиш чигає на це, щоб напасти на неї, тому заключила союз з Францією. І от тепер французькі політики обурюються на Італію, що вона ширить заколот в Европі, бо обіцянками бунтує Мадярів проти Югославії. А що зробила-би Італія, якби якась держава проголосила бажання, щоб Італія відступила Німеччині південний Тироль, заселений Німцями, або якби Австрія хотіла приєднатися до Німеччини. — Видко, що Мадяри вміли знайти собі опікунів не лиш в Італії, але і в Анґлії та Америці, бо 400 щоденних ґазет американських передрукували заяву Муссолінія, яку він зложив перед Ротермером в справі зміни мадярських границь.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА є промисловим краєм. Багато там фабрик, які фабрикують всякі товари. За Австрії ті товари розходились по цілій австро-угорській державі, в Росії і балканських державах. Від часу як Чехословаччина стала окремою державою, то чеські фабрики шкатульгають, бо довкола Чехословаччини поведено митову границю і сусідні держави установили високе мито на чеські вироби фабричні. Та найбільше доскулює Чехам, що вони дотепер не можуть з Україною і Росією торгувати, бо туди перед війною ішло дуже богато чеського краму. Тому то Чехи вели переговори в Женеві з большевиками, щоб навязати з ними торговельні взаємини. Чеські ґазети хваляться, що ці переговори скінчилися добре, бо на чеський крам наложать большевики найнизче мито. Тому чеський товар буде дешевший і більше буде його продаватися на Україні і в Росії. Ця умова має бути вступом до урядового визнання большевиків Чехословаччиною.

ЮГОСЛАВІЇ удалось позичити в англійських банкирів 375 міліонів долярів. Є це великий успіх Югославії, бо тепер не легко гроший роздобути. Правда, дорога це позичка, бо Югославія мусить платити по 7% річно від сто, а за кожду сотку виплатять їй на долоню лишень 88 долярів. На щож потребує грошей Югославія? Хоче свій гріш дінар зробити твердим грошем т. є. устабілізувати. Та ще більше потребує грошей на будову залізниці з Білгороду до морської пристані Каттаро. Цеї зелізниці конче треба Югославії на випадок війни з Італією. А дорого буде коштувати ця залізниця, бо буде поведена горами. — Але деякі політики є противні, щоб Югославія зичила гроші на такий лихварський процент. Вони заповідають, що будуть голосувати в соймі проти позички.

ІСЛЯНДІЯ — це остров далеко на півночи, на Атлянтійськім океані. Простір її троха менчий як третина Польщі (займає 104 785 км. квадратові, але з того лишень 42.098 можуть бути замешкані. Населення всего около 100.000. Край це убогий, але нарід досить освічений, має свій сенат, що складається з 14 сенаторів, і сойм, який складається з 26 послів. Від р. 1380 належала Ісляндія до Данії. Але Ісляндці в минулім століттю безнастанно домагались політичних прав і постепенно дійшли до того, що в р. 1918 признано Ісляндію окремою державою в союзі з Данією зі спільним данським королем (персональна унія). Але і цего було за мало Ісляндії. І от минулого місяця ісляндський сойм і сенат ухвалили закон, на підставі якого в р. 1940 Ісляндія має стати зовсім незалежною державою і з Данією не буде мати нічо спільного. Отже ще 12 літ буде Ісляндія в Союзі з Данією і за той час населення має приготовитись до повної незалежности. Цікаве становище Данії. Її уряд каже: Хоче Ісляндія бути незалежною, то може собі бути незалежною, а Данія може їх поблагословити на це.

Всячина.

Слідуюче число вийде в подвійнім обємі як святочне число з багатим змістом. На тему актуальної нашої політики пишуть найстарші наші політики пп. Др. К. Левицький і Др Окуневський.

Крутійство. В. ч. 24. „Н. Зорі“ появилась допись з Перемишля, в якій факти поперекручувано або й видумано. Ця допись буде в нас відповідно спростована. Дивуємось, що священик, апостол правди, не соромиться прилюдно воювати неправдою.

Ціни збіжа: Пшениця двірська 52.25—58.25, пшениця селянська 50.50—51.50, жито галицьке 40.25—41.25, ячмінь галицький броварняний 41.50—42.50, ячмінь на мливо 38.00—39.00, хчмінь пастівний 33.00—34.00, овес галицький 36.25—37.25, кукурудза румунська 39.00—39.50, фасоля біла 50.00—60.00, фасоля колірова 43.00—46.50, фасоля краса 55.00—60.60, горох пів-Вікторія 55.00—60.00, горох пільний 40.00—50.00, бобик 34.50—35.00, вика 28.25—32.75.

Новинки

БЕРЕЖІТЬСЯ ОШУКАНЦІВ. В Грималові коло Тернополя живе господар Боднар. Є він нещасливим батьком двох синів. А саме його сини убили чоловіка і через те засуджено їх на два роки криміналу. Оноді прийшов до цего господаря якийсь панок з Тернополя і приніс лист нібн від адвоката, в якім цей адвокат писав, що за 150 долярів підійметься увільнити його синів. Як годиться, нехай зараз приходить з грішми. Боднар дуже зрадів, кинувся до сусідів, пожичив гроші і з тим панком пішов до Тарнополя — до адвоката. В місті цей панок водив Боднара по вулицях, аж врешті прибігло якихсь двох очайдухів вдарили Боднара грубою палкою по голові, а коли він стратив притомність, зрабували йому гроші. Показалось отже, що цей панок був ошуканцем і в змові з тими двома очайдухами підробив лист від адвоката, опісля заманив селянина Боднара до Тернополя, щоби його обрабувати. Ця подія дає селянам добру научку: щоби ніяким незнаним людям ніколи не вірили і не входили з ними в ніякі інтереси, особливо грошеві. А ще й друга наука: не вдаватись до чужих адвокатів, бо Українцеви порадить найкраще український адвокат. Якби Боднар був розсудний, то побачивши лист від адвоката, який не є Українцем, бувби того панка висміяв і вислав з нічим. А так — от що сталось! Передовсім треба ошуканців берегтися по містах, бо вони тут на кождім кроці чигають на селян. От оноді поїхав до Варшави селянин Йосиф Червінський з Лемківщини, щоби полагодити орудку в корабельнім бюрі, бо хоче їхати до Америки. На вулици причіпився до него якийсь панок і обіцяв виробити йому всі потрібні документи. Нерозсудний селянин пішов з ним на якусь улицю і тут панок вимантив від селянина 9 долярів, і хотів скоро відійти. Але селянин отямився і наробив крику, жадаючи звороту грошей. На щастє трафився поліцай і придержав ошуканця і селянин прийшов знову до своїх грошей. Тому по містах не заходити в розмову з незнаними людьми, бо ошуканці так солодко промовляють, що зараз нашого селянина хапають за серце і тоді його ошукують.

РЕКРУТИ приносять зі собою куферки такі великі, що їх не можна уміститн під ліжком. Тому міністерство видало наказ, що куферки мають бути 36 цм. високі, 40 цм. широкі, а 60 цм. довгі. Хто буде мати більший куферок, то мусить віддати його на склад до військового магазину.

КІТ ПІДПАЛИВ ТРУМНУ. В селі Зелепці коло Варшави тамошному господареви умерла 9-місячна дитина. Положено дитину до трумни, заслонено вікна і довкола трумни засвічено свічки. В ночи пішли господарі на спочинок, а ніхто не завважив, що до кімнати, де лежало тіло дитинки, всунувся кіт. От він у ночі зблизився до катафальку і хотів положитися коло дитинки. Але коли скочив, порушив свічку, яка перевернулася і запалила в трумні подушечку, а опісля зачали палитися і инші предмети. Дим і смрід збудили господарів. Вони вбігли до сусідної кімнати і побачили трумну в полуміни. На дитинці горіла суконочка, а головка була зовсім обпалена. Скоро згасили вогонь, але трумна була знищена огнем.

СТРАШНИЙ ВИПАДОК. В селі Карпін, в повіті радзимінськім богатий господар Войтіх Кашуба видавав свою доньку за 23-літного парібка Антона Побіяна. Дня 19. марта (в день св. Йосифа вільно у латинників брати слюб навіть у піст) відбувалось весілля. Вечером заїхало 12 саней, якими молоді і гості мали поїхати до слюбу, до сусідного села. Вечером о год. 6 гості посідали на сани і коні рушили з місця серед співів і криків. Дружба Вінкентій Юзвяк виняв з кишені револьвер і для більшої паради вистрілив три рази. Нагло дружка страшно стала кричати: Стати! стати! Нещастє. Молодий, який сидів коло цеї дружки, перехилився на бік. Сани задержались, гості кинулись до саней, де кричала дружка. Але молодий, поцілений кулею в потилицю, сконав. Дружбу арештували. Всі гості вернулись, а молода замісць слюбу приготовлялась до похорону свого молодого.

ПАЛІЙ. В селі Доманиха в тверськім повіті що кілька днів був огонь. Коли вже семий раз з ряду горіло, удалося поліції відкрити палія. Арештований палій Завєлов був комендантом огневої сторожі в тім селі. Він признався, що всі огні він підложив, бо хотів виказати, як гарно справується огнева сторожа при пожарі. За це сподівався дістати відзнаку „червоного прапору.“

ЗБУЇ ГУЛЯЮТЬ. На гостинці межи Радимном (пов. Ярослав) а Краківцем (пов. Яворів) бушує якийсь збуй, котрий нападає на людий. Оноді господар з Нагачева Юрко Мірко їхав цим гостинцем і на него напав той збуй і під загрозою револьвером перешукав йому кишені, але знайшов лишень тютюн і 70 грошів. Тої самої ночи але в іншім місци напав на 3 вози, які їхали в віддаленню від себе о 1 км. і не знали, що на переді збуй кождого спиняє і ревідує. Два дні пізніще на гостинци між Перемишлем а Радимном напав на купця Гандверкера, що вертав возом і зрабував в него 9 зл. — Поліція шукає його, але чи знайде. Наші люди нехай маються на осторожности.

САРАНЧА навістила Австралію. Літають вони такими масами, що закривають сонце. Ґазети пишуть, що одна хмара саранчі довга на 40 км, а широка на 20 км. нищить цілий край. Куди перейде вона, там остає чорна земля. Це великим нещастем для Австралії, бо там приготовляються саме до жнив.

ЯК ЧИТАЮТЬ АНҐЛІЙЦІ? У Лондоні істнує від 1814-го року книгарня Сімфін Маршал. На різдвяний час цього року приготовила книгарня близько три міліони книжок. У святочнім часі книгарня дістає дуже богато замовлень від купуючих і книгарень із провінції, так що денно видає або висилає около 5 тон (5 тисяч кґ.) книжок. В осени, коли то появляються книжки для дітей, рух є ще більший; за той один місяць перейде через книгарню 150 тон тих книжок, т. є 150 тисячів кґ. Ця сама книгарня видає річно около 9 тисячів нових книжок, кожду з них що найменше в 50 тисячах примірників. Так в Анґлії читають і тому Анґлійці панують над світом. — А в нас? Порівнаймо сі числа з нашими!!

БАТЬКО І ДОНЬКА. Перед трема тижнями зголосився до варшавського рабіна богатий жид, котрий недавно приїхав з південної Африки. Замовив він на найблизчу пятницю, на 12 год. в полудне, слюб і зложив 20 долярів. Коли рабін питав його о документи, відповів, що в пятницю прийде з нареченою до слюбу і обоє предложать свої документи. Рабін приготовився до слюбу в означений час, але ніхто не явився. Що-йно вечером прийшов знову до рабіна той богатий жид і оповів таке: Називаюся Нухім Левенталь. Уродився я в Чернигові, а опісля учився в рабінацькій школі в Варшаві. Удержували мене богатші жиди, даючи обіди. Два рази в тижні їв я ласкавий обід у богатого купця. Це був дуже побожний чоловік. В його домі запізнався я з його донькою і ми полюбилися. Але родичі не хотіли і чути про це, щоб вона вийшла за мене заміж. Тоді дівчина проти волі родичів постановила стати моєю жінкою. Взяла вона потайки більшу суму грошей від родичів і ми обоє втікли до Німеччини і тут побралися. Але отець моєї жінки при помочі поліції відшукав нас. Мене засуджено на вязницю за те, що я звів малолітну, а жінка повернула до родичів. Тесть хотів перевести розвід, але не міг, бо жінка була вже в тяжи від мене, а по приписам Мойсея не дозволяє на розвід жінці при надії. Незадовго жінка породила доньку, але зараз по породі умерла. Тимчасом я відсидів кару і поїхав до Трансвалю в Африці. Тут пощастилося мені, я став фабрикантом капелюхів а опісля торговлею діямантами доробився великого маєтку. От і постановив я поїхати до Варшави відшукати свого тестя і доньку. Коли я сюди приїхав, не застав моїх тестів при життю. Оповіли мені люди, що тесті в часі війни зубожіли і померли в нужді, а моєю донькою, яка була у них, хтось заопікувався і забрав до себе. Надармо я розпитувався за нею. Знайшов я лишень гріб жінки при помочі гробаря. Не маючи нікого з рідних, постановив я оженитись і свати нараяли мені убогу дівчину, старанно виховану і от нині в пятницю мав я взяти слюб з нею. Але перед слюбом постановив я разом з нареченою відвідати гріб моєї першої жінки. Коли ми приїхали на гріб, моя наречена впала на коліна і з плачем кликала „мамо“. Що-йно тепер пізнав я в своїй нареченій мою доньку, за котрою дармо шукав я. Знайшов я свою доньку і чуюся дуже щасливим. Вибачте, мені рабіне, що я вам забрав тільки часу. Складаю ще 20 дол. для бідних. Тепер забираю свою доньку до Африки. — Такі дивні пригоди чоловіка!

ДІТИ, ПОЛИШЕНІ БЕЗ ОПІКИ, знову причинились до пожару. Сталось це в Угорцях незаб. коло Городка. Дві хати і 4 стодоли з дорібком пішли з огнем. В часі пожару спалився 6-літний хлопчина, син господаря Івана Пристави. Нехай чуже нещастє буде для наших людей пригадкою, що дітей без опіки не вільно в дома лишити.

лову подорожнього, алеж в цій хвилі прийшла йому думка:

— Зле, найдуть трупа, і той чужий чоловік, що мене укривав в Єрусалимі перед нагінкою, буде знати, що це я зробив. І буде знова плакати: — От Варавва, я його виратував від смерти, а він знова убиває моїх братів!

І Варавва не кинув каміннєм, лиш пересидів під скалою і глядів за подорожним, поки не зник з його очей. Слідуючого вечера Варавва знову засівся в тім самім місці, але коли переходив подорожний також перепустив його живого. На третій вечір зробив то само. На четвертий день ослаблений голодом, Варавва пійшов в Єрусалим, в дім свойого знакомого і сказав йому:

— От я через тебе три дни нікого не убиваю, і мені прийдеться умерти з голоду. Ти повинен мені дати їсти!

Господар дому приняв його з великою радістю, дав їсти і положив спати на своїм ліжку. Але Варавва не міг заснути, він клопотався, що тепер з ним станеться.

— Ось дивно, — як я тепер буду жити? Коли я буду кожний раз надумуватись, чи кого убити, чи ні, то я нікого не убю. Щож тепер зі мною станеться?

На другу днину він пійшов в гори в глубокій задумі і за два дні знову явився в свого знакомого і сказав:

— Дай мені їсти — я знову нікого не убив!

І устали убійства в околици Єрусалиму. Всі свобідно зітхнули. І стали люде говорити: — Варавва відійшов з наших сторін! А инші казали що Варавва умер.

Нараз у ворогах міста зчинився крик:

— Тримайте того чоловіка! То Варавва розбійник!

Хтось пізнав Варавву, як ішов до свого друга. На Варавву кинулись, звязали посторонками, побили і завели в тюрму, а на другий день повели до суддів.

— Твоє імя Варавва? — запитав суддя.

— Так! — відповів Варавва. Одначе це не є ще злочинство, коли я Варавва звуся. — Ти також якось називаєшся. За віщо-ж мене звязали і держать мене в тюрмі?

— Тобі було заказано являтися в Єрусалимі. Отже по закону ти повинен бути вязнем!

— Я цего не розумію! — сказав Варавва: — Таж я тепер нікого не убиваю. Завіщо-ж мене увязнили?

— По закону ти повинен умерти! — сказав суддя.

— Дивні ви люде! — сказав Варавва: — Коли чоловік убиває, ви пускаєте його на волю, а коли він нічо не винен, ви його саджаєте в тюрму. Воно може бути на правду ліпше, коли я умру. Попрошу Вас тільки, убийте мене як можливо найшвидше.

— Ти будеш розпятий на хресті!

— Добре, тільки прохаю вас зробіть це як найскорше! — сказав Варавва.

Сидячи в тюрмі, числив дни і години і питав сторожів:

— Чи скоро? Коли вже?

Врешті сторож сказав:

— Варавво, виходи! Твоя послідна хвилина наближається!

Варавва вийшов з тюрми і чим швидше положив на плечі великий хрест і сказав:

— Тільки спішім скоро!

Вулиці, дахи Єрусалиму були переповнені народом. Ціле місто збіглося глянути, як поведуть на Голгофту великого розбійника. А Варавва бігцем ішов з хрестом на плечах, так що жовніри заледви успіли за ним іти.

Жовніри питали з насмішкою:

— Чому-ж ти так спішишся Варавво?

— Боюсь, щоби знову замісць мене, не розпяли невинного чоловіка! — відповів Варавва.

Позір кооперативи і крамниці!

Смалець американський належить купувати тільки в одиноко Українському Товаристві **„Уна“ в Дрогобичі,** вул. Пілсудського 14. Ціни фабричні.

Позір рільники!

Штучні навози, як томасину, суперфосфат, кайніт, сіль потасову і т. п. купуйте тільки в своїому одиноко Українському Товаристві **„Уна“ в Дрогобичі,** Пілсудського 14. Продаж ваґоново і детально. Достава сейчас! — Ціни фабричні! — Догідні услівя кредиту.

Дахівку палену, цемент,

вапно, ґіпс, достарчає ваґоново і в детайлю, по фабричних цінах, одиноко Українське Товариство **„Уна“ в Дрогобичі.**

Бараболі і збіжа

купує Товариство **„Уна“ в Дрогобичі.** — Шліть оферти!

Купуючи святочні товари

памятай, що найдобірнійші,

бо впрост від продуцентів

найдешевші — бо ваґоново

продає лише найстарша кооператива

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

в своїх 23. складах у ЛЬВОВІ і в краю.

Представляється небувала оказія!!

Можеш зістати богачем, здобути величезний капітал 700.000 золотих і мати з них

200 золотих денного доходу!

Подумай добре і спробуй щастя, видаш небогато, а оплатиться те тисячкратно. Заграницею найбіднійша родина обовязково час від часу на сю ціль відкладає певну невелику квоту і тому у Франції, Анґлії і Німеччині що раз більше зростає загальний добробут.

Подумай і Ти о будуччині Твоїх Близьких! Чи ти меньш передбачливий від Француза, Анґлійця і Німця?

Купи собі в найщасливійшій колектурі **Й. ВОЛЬМАНА** і станеш серед **2000 щасливців** котрих Польська Державна Клясова Льотерія що річно обдаровує високими вигранимн

від зол. 700.000 до зол. 1000.

Переконайся сам яку маєш можливість виграної, знаючи що на 155.000 льосів є 77.500 виграних, або квота виграних виносить 23.762.000 золотих — отже

що другий льос виграє.

Не зволікай, пришли замовлення, або спіши сам до колектури **Й. Вольмана, Перемишль, Міцкевича 7** (коло почти) негайно перешлемо тобі наші щасливі льоси, по вплаченню належитости на наше конто Nr. 146.961.

Чверть льосу зол. 10·— пів льосу зол. 20·— цілий льос зол. 40·—

Др. Іванна Вітошинська

ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Др. Михайло Кос

лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

служить вірно кождій господині

C-Z-W

Mydło z Lwami

„FOSFOR“

ФАБРИКА ШТУЧНИХ НАВОЗІВ

Lwów

БАТОРІЯ 32/I. Telefon 50-69.

СУПЕРФОСФАТИ: кістні і фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** і амонякальні, **РЕФОРМФОСФАТИ: кістні і мінеральні від 18 до 26% P_2O_5!!!** **ТОМАСИНИ:** „Колюмета“ — „**ЗВІЗДА**“ і инші краєві і заграничні **СОЛІ** поташові і **КАІНІТ — АЗОТНЯК — САЛІТРА** (ХОЖОВСЬКА) амонові, **САЛІТРА** хілійська — **СІРЧАН** амоновий

Вапно навозове палене і мелене (97% CaO) — Вапно будівляне.

ФОСФОРИТИ палені і мелені (CaO і розп. P_2O_5

Достава ваґоново і деталічно по фабр. цінах і на найвигіднійших услівях кредитових.

Уваги що до прання вовни.

ЖІНКИ мають підстави, наколи відносяться з недовірям до прання звичайним милом ковдр, убрання і сорочок вовняних, дитячих вязаних річей та тому подібного, тому що вовна вимагає великої уваги та пильности при пранню та сушінню, а що найголовніще, невільно її прать милом, котре не тільки нищить відразу, але в додаток до того, залишає гострі рубці, які дражнять нестріманно тіло.

Мило, яке має в собі шкідливі складники во всіх відношеннях, викликає стягнення вовни, а для того його треба усунути зі вживання назавжде.

Тілько LUX виробляє надзвичайно чисту та лагідну піну, яка остаточно усуває бруд не нищучи вовни, не змиваючи кольорів та не викликає жадних не бажаних наслідків. Крім того, річи які випрані в літнім розчині LUX'u не тратять фасону, затримують до кінця початковий вигляд

Розчин LUX'u:

дві ложки залити окропом (пів мідниці) і троха додати холодної води, щоби розчин був температурою літної води. Прати при допомозі витискування, звертаючи головну увагу на найбільше забруджені місця. Не терти, старанно витискувати бруд між долонями. Потім виполокати в літній воді, змінюючи воду три рази. Ні в якому разі не викручувати.

Негайно вислати уміщений при цьому купон, для того щоби одержати прібку а рівнож літучки з малюнками.

ПРОБКА ДАРОМ

КУПОН До фірми „Суняйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Ласкаво прошу надіслати мені пробку коперту Lux, щоби вистарчило на пробне прання.

Імя і назвище ______

Адреса ______

U.K.37 (Проситься виразно писати).

Lever Brothers Limited, Anglja.

L.P.37-2

Парцеля на Винній горі до продання. Близша відомість з чемности в Народнім Базарі.

Специяліст всіх недуг ʼі-**ночих та акушер**

б. лікар клін. в Берліні та Дрезні

Др. А. РАЙФ

Перемишль

Водна 2 (ріг Ринку). Телеф. 450.

Др. Прийма Остап

орд. в Перемишлі, Ринок 12 в нутрішних і жіночих недугах, просвітлює **Рентґеном** висвітлює **кварцевою лямпою і Солюксом.**

ДРОҐЕРІЯ І ПЕРФУМЕРІЯ

маґістра М. ЛЯВФЕРА

ПЕРЕМИШЛЬ,

Міцкевича 2 (побіч двірця колієвого).

Дешево і на вигідних умовинах заплати!

БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ:

цемент, ґіпс, гашене і тверде вапно, палена дахівка, дахова папа ізоляційна і т. п. до набуття в фірмі

„БУДУЛЕЦЬ“

Перемишль, ул. Коперніка 25 тел. ч. 407.

ЖАДАЙТЕ

у всіх кооперативах

МИЛА

Кооперативної Фабрики

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Рік залож. 1842. — 85 рік істнування.

ОКРУЖНА АПТИКА Ґ. ШАНЦЕРА

давніш Шварца

Маґістер М. ЛЯВФЕР

Перемишль, ул. Францішканська 5.

напроти костела 00. Францішканів.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ одиноку найліпшу і своєрідну

ПАСТУ ДО ОБУВИ

ЕЛЕҐАНТ

О. Левицької і Ски.

Львів, Кордецького 51.

Сталу екзистенцію!!

Високу провізію!!

Досягнуть рухливі заступники через відвідини приватної клієнтелі. Зголошення посилати:

PAUL BERGER WIEN II. Praterstr. 13. Lloydhof.

ГРОБІВЦІ І ПАМЯТНИКИ

виконує найтаньше і найсолідніше

Александер Круль

Перемишль, вул. Словацького.

Найпевнійше насіння

городовини, пашних бурякіе, трав

дістанете лиш

в Спілці Українських Аґрономів

Жадайте цінників. **Львів, Собіського 28.** Жадайте цінників.

Лиш правдиві швайцарські **СОНДИ** ратують певно **худобу при здуттю.** Ціна 50 зол. Пересилка 2·50, за післяплатою 3·50. Замавляйте в **Спілці Укр. Аґрономів,** котра лише одна має ґен. заступство на цілу Польщу.

410 вартісних предметів за 15 зл. 80 с.

Під кличем мінімальний зиск, а великий оборот висилаємо по одержанню письменного замовлення комплет, що складається з слідуючих предметів: 1) годинник мужеський, ніклевий, швайцарський, з добрим ходом. 2) 1 ланцюшок до годинника позолочений або ніклевий. 3) 1 бритва загранична доброї якости. 4) 1 пендзель до голення з добрим волосом. 5) мисочка до голення з алюмінюм. 6) 3 хусточки мужеські великі. 7) 1 пара мужеських ґумових підвязок з добрим замком. 8) 1 краватка шовкова у в сіх красках. 9) 1 гребінь кишеньковий з футераликом. 10) 1 ножик сталевий. 11) 1 пара спинок з амер. золота або срібла і ще 399 предметів конче потрібних в кожнім домі і для кождого чоловіка. Цілий цей комплет висилаємо лише за зол. 15 сот. 80, такий самий в ліпшій якости Л. зол. 18 сот. 80, якість Н зол. 21 сот. 80. Комплети висилаємо почтою в добрім опакованню без ніякого завдатку. Платиться при відборі. — За опакования і посилку платить купуючий.

Без ризика! **Без ризика!**

Неподобаючийся комплет приймаємо відворотно та вертаємо готівку. Замовлення просимо адресувати:

ПОЛЬСЬКА КОНКУРЕНЦІЯ ВАРШАВА, Налефкі ч. 23.

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Спробуй а переконаєшся!!

„Фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„Фосфоліна“**

побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка $4^1/_2$ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою

В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.

МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.